

İÇİNDEKİLER

DOKUZUNCU BASKIYA ÖNSÖZ.....	5
İÇİNDEKİLER.....	7

BİRİNCİ BÖLÜM

CEZA HUKUKUNDA KAVRAMLAR, CEZA HUKUKUNUN AMACI, GÖREVİ, KAYNAKLARI, YORUM

I. TANIMLAR.....	39
A. Ceza Hukuku Teriminin Tanımı.....	39
B. Suç Teriminin Tanımı.....	40
C. Ceza Normu (Ceza Kuralı).....	40
1. Bağımsız - Bağımlı Ceza Normları.....	40
2. Tam Ceza Normu – Eksik Ceza Normu – Açık Ceza Normu.....	41
D. Davranış Normları (Davranış Kuralları).....	42
E. Ceza Teriminin Tanımı.....	43
II. CEZA HUKUKUNUN GÖREVİ (İŞLEVİ) VE AMACI.....	44
III. TÜRK CEZA HUKUKUNUN TARİHSEL GELİŞİMİ.....	44
A. Genel Olarak.....	44
1. Osmanlı Devleti Dönemi.....	45
2. Cumhuriyet Dönemi.....	45
IV. CEZA HUKUKUNDA KAYNAKLAR.....	46
A. Asli Kaynaklar.....	46
1. Anayasa.....	46
2. Kanun.....	46
3. Uluslararası Sözleşmeler.....	46
B. Ceza Hukukunun Tamamlayıcı Kaynakları.....	46
1. Gelenek (Örf ve Adet) Kuralları.....	46
2. Ahlak Kuralları.....	47
3. Din Kuralları.....	48
4. Mahkeme İçtihatları.....	48
5. Öğreti.....	49
6. Hukukun Genel İlkeleri.....	49
V. CEZA HUKUKU KAYNAKLARININ YORUMU.....	50
A. Yorum Yöntemleri.....	50

1. Lâfzî Yorum / Sözel Yorum / Gramatik Yorum Yöntemi	50
2. Mantıki Yorum Yöntemi	51
3. Sistematik Yorum Yöntemi	52
4. Kanun Hükmünün Konulma Nedenini Belirleme Yöntemi	52
5. Amaçsal Yorum Yöntemi	52
a) Kanunun Amacının Esas Alınması Gerektiği Görüşü (Objektif).....	53
b) Kanun Koyucunun Amacının Esas Alınması Gerektiği Görüşü (Sübjektif):.....	53
c) Birleştirici Görüş:.....	54
6. Tarihsel Yorum Yöntemi.....	55
7. Hukukun Genel İlkeleri.....	55
8. Karşılaştırmalı Hukuk.....	55
B. Yorum Çeşitleri.....	56
1. Yapana Göre Yorum Çeşitleri	56
a) Yasama Yorumu	56
b) Yargı Yorumu	56
c) Öğreti Yorumu.....	56
2. Niteliğine Göre Yorum Çeşitleri.....	56
a) Daraltıcı Yorum.....	56
b) Genişletici Yorum	57
c) İlerletici Yorum	59
d) Düzeltici Yorum	60
VI. CEZA HUKUKUNUN DİĞER HUKUK DALLARIYLA İLİŞKİSİ.....	60
A. Anayasa Hukuku.....	60
B. Devletler Hukuku	61
C. Ceza Muhakemesi Hukuku.....	61
D. İnfaz Hukuku	61
E. Kriminoloji.....	61
F. İdare Hukuku.....	62
G. Ticaret Hukuku	62
H. Disiplin Hukuku	62

İKİNCİ BÖLÜM

TEMEL İLKELER VE CEZAİ SORUMLULUK

VII. CEZA HUKUKUNUN TEMEL İLKELERİ VE CEZAİ SORUMLULUĞUN ESASI	65
A. Ceza Hukukunun Temel İlkeleri.....	65
1. Hukuk Devleti İlkesi.....	65

2. İnsanilik İlkesi	65
3. Kusur İlkesi	66
4. Kanunilik İlkesi (Kanunsuz Suç ve Ceza Olmaz İlkesi/Ceza Hukukunun Güvence İşlevi)	69
a) İlkenin Anlamı.....	69
b) İlkenin Tarihçesi.....	72
c) İlkeye Yöneltilen Eleştiriler ve Verilen Cevaplar	73
(1) Eleştiriler	73
(2) Eleştiriye Cevaplar.....	73
d) İlkeyi Kabul Etmeyen Kanunlar.....	74
e) Türk Hukukunda Kanunilik İlkesi	74
f) Kanunilik İlkesinin Sonuçları	74
(1) Suç ve Cezaların Kanun ile Konulması	74
(2) Kıyas Yasağı	75
(3) Aleyhte Kanunun Geçmişe Etkili Olmaması/Geçmişe Yürüme Yasağı (Lex Pravia).....	77
(4) Lehe Hükmün geçmişe yürümesi ilkesi	78
(5) Suçta ve Cezada Belirlilik İlkesi (Lex Certa).....	79
(6) Örf ve Adet Kuralları İle Suç ve Ceza Oluşturulmaması	81
(7) Kanunilik İlkesi ve İdarenin Düzenleyici İşlemleriyle Suç Oluşturması	82
5. Orantılılık/Adalet İlkesi.....	85
6. Kanun Önünde Eşitlik İlkesi	86
7. Ceza Sorumluluğunun Şahsiliği İlkesi.....	86
j) Anlamı Belirsiz (Muğlâk) Kavramlar Şüpheli Lehine Yorumlanmalıdır.....	89
VIII. CEZA HUKUKUNDA OKULLAR.....	90
A. Klasik Okul	90
B. Pozitivist Okul.....	91
C. Üçüncü Okul	93
D. Toplumsal Savunma	93
IX. TCK'NIN 5. MADDESİNİN UYGULANMASI VE GENEL KANUN - ÖZEL KANUN İLİŞKİSİ.....	93
X. SUÇLARIN TASNİFİ VE KABAHATLERİN SUÇ OLMAKTAN ÇIKARILMASI	96
A. Suç ve Kabahat Kavramları.....	96
B. Suç ve Kabahat Ayrımının Sonuçları.....	97

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

CEZA HUKUKUNUN UYGULAMA ALANI

XI. CEZA KANUNLARININ ZAMAN BAKIMINDAN UYGULANMASI	99
A. Genel Olarak	99
B. Kanunların Yürürlüğe Girmesi ve Yürürlükten Kalkması	99
C. Yürürlük Süreleri Bakımından Ceza Kanunları	100
D. Ceza Kanununun Zaman Bakımından Uygulanması	101
1. Zaman Bakımından Uygulanmaya İlişkin İlkeler	101
a) Derhal Uygulanma (Hemen Uygulanma) İlkesi	101
b) Aleyhe Hükmün Geriye Yürümemesi İlkesi	103
c) Lehe Hükmün Geriye Yürümesi İlkesi	104
d) İnfaz Hükümleri ve Lehe Kanun Uygulaması	110
e) Güvenlik Tedbirleri ve Lehe Kanun Uygulaması	112
f) Kabahatler Kanunu'ndaki Yaptırımlar ve Lehe Kanun Uygulaması	113
2. Kanunların İleriye Yürümesi	114
3. Suçun İşlendiği Zaman	116
a) Hareket Görüşü	116
b) Netice Görüşü	117
c) Karma Görüş	117
4. Suçun İşlendiği Zamanın Belirlenmesi Bakımından Suç Türleri	117
a) Ani Suçlar	117
b) Sırf Hareket Suçları	118
c) Neticeli Suçlar	118
d) İhmali Suçlar	118
e) Kesintisiz Suçlar	118
f) Zincirleme Suçlar	119
g) İtiyadi Suçlar	119
h) Teşebbüs Aşamasında Kalan Hareketler	119
i) İştirak Halinde İşlenen Suçlar	120
XII. CEZA KANUNLARININ YER BAKIMINDAN UYGULANMASI	120
A. Suçun İşlendiği Yerin Tespitine İlişkin Görüşler	121
1. Hareket Görüşü	121
2. Netice Görüşü	123
3. Karma Görüş	124
4. Türk Hukukunda Kabul Edilen Görüş	124
B. Suç Türleri Bakımından Suçun İşlendiği Yer	125
1. Ani Suçlar	125

2. Mesafeli/Neticesi Hareketten Ayrılabilen Suçlar	125
3. Kesintisiz Suç	126
4. İtiyadi Suç	126
5. İştirak Halinde İşlenen Suçlar	127
6. Zincirleme Suç	128
7. Teşebbüs Aşamasında Kalan Suç	128
8. Sınır Aşan (Transit) Suç	128
9. Bilişim Suçları	129
10. Objektif Cezalandırılma Koşulu Olan Suç	129
11. Seçimlik Hareketli Suç	129
C. TCK'nın Suçun İşlendiği Yere İlişkin Kabul Ettiği İlkeler	130
1. Mülkiyet (Ülkesellik) İlkesi (TCK m. 8, 9)	130
2. Şahsiliyet (Kişisellik) İlkesi	134
a) Faile Göre Şahsiliyet İlkesi (TCK m. 10, 11)	135
b) Mağdura Göre Şahsiliyet İlkesi (TCK m. 12/1 -2)	140
3. Koruma (Gerçeklik) İlkesi (TCK m. 13/1-b)	144
4. Evrensellik (Adalet) İlkesi (TCK m. 12/3 / TCK m. 13/1-a/TCK m. 13/1-c,d,e,f,g,ı)	145
a) TCK m. 12/3'e Göre Evrensellik İlkesi	146
b) TCK m. 13/1-a'ya Göre Evrensellik İlkesi	147
c) TCK m. 13/1-c,d,e,f,g,h,ı'ya Göre Evrensellik İlkesi	148
D. Faile ve Mağdura Göre Şahsiliyet İlkesi Kapsamında Suçların Seçimlik Ceza Gerektirmesi Durumunda Soruşturma	149
E. Yabancı Ülkede İşlenen Suçların Türkiye'de Yargılanması İçin Soruşturma Koşulu Olan Cezanın Hesaplanması	149
F. Yabancı Ülkede Geçirilen Hürriyetten Yoksunluk Hallerinin Türkiye'deki Yargılama Sonucu Verilen Mahkûmiyet Hükmünden mahsup Edilmesi	149
G. Yabancı Ülkede Verilen Mahkeme Kararlarının TCK'daki Hak Yoksunluklarına Etkisi	149
XIII. SUÇLULARIN GERİ VERİLMESİ	151
A. Genel Olarak	151
B. Geri Vermenin Sınır Dışı Etmeden Farkları	154
C. Geri Verme Kurumunun Kaynakları	154
D. Geri Vermeye Neden Olan Suçların Belirlenmesi Bakımından Kabul Edilen Sistemler	155
E. Geri Vermenin Koşulları (Fail veya Hükümlünün Yabancı Ülkeye Gönderilmesi)	156
1. 6706 sayılı Kanuna Göre Geri Vermenin Koşulları	156

a) Yabancı Bir Ülkede Yabancı Ülke Vatandaşı Hakkında Ceza Soruşturması veya Kovuşturması Başlatılmış Ya Da Mahkûmiyet Kararı Verilmiş Olmalıdır	156
b) Geri Vermeye Konu Suçun Cezasının Üst Sınırı, Bir Yıl veya Daha Fazla Hürriyeti Bağlayıcı Cezayı Gerektirmelidir	156
c) Mahkûmiyetin İnfazı Bakımından Hükmolunan Cezanın En Az Dört Ay Hürriyeti Bağlayıcı Ceza Olmalıdır	157
d) Geri Vermeye Konu Fiilin Her İki Devletin (Talep Eden Devlet ile Türkiye'nin) Kanunlarına Göre De Suç Olmalıdır	157
2. 6706 Sayılı Kanuna Göre Geri Vermemenin Koşulları	160
a) Yabancı Bir Ülkede İşlenen Suçun Düşünce Suçu, Siyasî Suç veya Siyasî Suçla Bağlantılı Bir Suç Niteliğinde Olması	160
(1) Düşünce Suçu	160
(2) Siyasi Suç	161
(a) Siyasi Suçu Tanımlayan Kuramlar	162
aa) Nesnel (Objektif) Kuram	162
bb) Öznel (Sübjektif) Kuram	162
cc) Üstünlük Kuramı	162
(b) Siyasi Suçun İstisnaları	163
aa) Belçika Kuralı	163
bb) Terör Suçu	163
cc) Uluslararası Suçlar	163
(c) Siyasi Suç Çeşitleri	163
aa) Tam Siyasi Suç	163
bb) Nisbi Siyasi Suç	164
b) Sırf Askerî Suç Niteliğinde Olması	165
c) Türkiye Devletinin Güvenliğine Karşı, Türkiye Devletinin veya Bir Türk Vatandaşının Ya Da Türk Kanunlarına Göre Kurulmuş Bir Tüzel Kişinin Zararına İşlenmesi	166
d) Türkiye'nin Yargılama Yetkisine Giren Bir Suç Olması	166
e) Zamanaşımına veya Affa Uğramış Olması	166
f) İadesi Talep Edilen Kişinin Türk Vatandaşı Olması	169
g) İadesi Talep Edilen Kişinin Kanunda Belirtilen Nedenlere Dayalı Olarak Soruşturma veya Kovuşturmaya Maruz Bırakılacağına veya Cezalandırılacağına ya da İşkence veya Kötü Muameleye Maruz Kalacağına Dair Kuvvetli Şüphe Sebeplerinin Bulunması	169
h) İadesi Talep Edilen Kişi Hakkında, Talebe Konu Fiil Nedeniyle Daha Önce Türkiye'de Beraat veya Mahkûmiyet Kararı Verilmiş Olması	170
i) İade Talebinin, Ölüm Cezası veya İnsan Onuru ile Bağdaşmayan Bir Ceza Gerektiren Suçlara İlişkin Olması	171

(1) 6706 sayılı Kanunda Açıkça Düzenlenmeyen ve Fakat Geri Vermeme Kapsamı Dışında Tutulan Diğer Suçlar (Geri Vermeye Tabi Suçlar)	172
(a) Uçak Kaçırma Suçları	172
(b) Diplomatlarla ve Uluslararası Korunan Kişilere Karşı İşlenen Suçlar	172
(c) Terörün Finansmanı	172
(d) Mali Suçlar	173
3. Geri Vermenin Takdire Bağlı Olduğu Durum	173
F. Geri Vermede Özellik Kuralı = İadede Hususilik İlkesi	173
1. Geri Vermede Özellik İlkesinin İstisnaları	175
G. Geri Vermede Görev ve Yetki (Usul)	175
H. Aynı Kişi Hakkında Birden Fazla Devlet Tarafından İade Talebinde Bulunulmasında Usul	176
İ. Geri Vermede Sürecinde Tutuklama İşlemleri	176
J. Yabancı Kanunun Göz Önünde Bulundurulması (Yabancı Ülke Ceza Kanununun Değeri)	177
XIV. CEZA KANUNUNUN KİŞİ BAKIMINDAN UYGULANMASI.....	178
A. Genel Olarak	178
B. Türk Ceza Kanunu'nun İç Hukuk Bakımından Uygulanmasında İstisnalar	178
1. Cumhurbaşkanının Cezai Sorumluluğu.....	178
a) Cumhurbaşkanının Kişisel Suçlarından Dolayı Sorumluluğu.....	178
b) Cumhurbaşkanı'nın Görevi İle İlgili İşlediği Suçlardan Sorumluluğu.....	180
2. Yasama Sorumsuzluğu.....	185
a) Sorumsuzluk (Mutlak Dokunulmazlık).....	185
(1) Anayasa m. 83/1'e Göre Sorumsuzluğun Koşulları	186
(2) Yasama Sorumsuzluğunun Sonuçları.....	187
b) Geçici Dokunulmazlık (Kovuşturma Yasağı).....	188
(1) Kovuşturma Yasağının İstisnaları.....	188
(2) Sorumsuzluk İle Dokunulmazlık Arasındaki Farklar	190
(3) Dokunulmazlık Kapsamındaki Suçlarda Zamaşımlı Sorunu	190
C. Ceza Kanunun Devletler Hukuku Bakımından Uygulanmasında İstisnalar	191
1. Diplomatlar	191
a) Dokunulmazlığın Kabul Edildiği Durumlar	193
b) Diplomat Dokunulmazlığı ile Konsolosların Dokunulmazlığı Farklıdır	193
2. Yabancı Askerler	194
a) Sözleşme Kapsamına Giren Kişiler.....	194
b) Yargı Yetkisi	194

(1) Mutlak (Kesin) Yargı Yetkisi	195
(2) Öncelikli Yargı Yetkisi	195
c) Gönderen Devletin Yargı Yetkisi	195
(1) Gönderen Devletin Mutlak Yargı Yetkisi	195
(2) Gönderen Devletin Öncelikli Yargı Yetkisi	195
d) Gönderilen (Kabul eden) Devletin Yargı Yetkisi	196
(1) Gönderilen Devletin Mutlak Yargı Yetkisi	196
(2) Gönderilen Devletin Öncelikli Yargı Yetkisi	196

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

SUÇ KAVRAMI VE SUÇUN UNSURLARI

XV. SUÇ KURAMI	197
A. Suçun Yapısını Açıklayan Kuramlar.....	200
1. Klasik Suç Kuramı	200
a) Klasik Suç Kuramında Hareket.....	201
b) Klasik Suç Kuramında Netice	201
c) Klasik Suç Kuramında Nedensellik Bağı	201
d) Klasik Suç Kuramında Fiil	201
e) Klasik Suç Kuramına Göre Suçun Unsurları	202
(1) Klasik Suç Kuramına Göre Tipiklik	202
(2) Klasik Suç Kuramına Göre Hukuka Aykırılık	202
(3) Klasik Suç Kuramına Göre Kusurluluk.....	202
2. Yeni Klasik (Teleolojik / Neo Klasik) Klasik Suç Kuramı	203
a) Yeni Klasik Suç Kuramında Hareket	204
b) Yeni Klasik Suç kuramında Suçun Unsurları.....	204
(1) Yeni Klasik Kurama Göre Tipiklik	204
(2) Yeni Klasik Kurama Göre Hukuka Aykırılık.....	205
(3) Yeni Klasik Kurama Göre Kusurluluk	205
3. Amaççı (Gai / Finalist) Suç Kuramı.....	206
a) Amaççı Suç Kuramına Göre Tipiklik	206
b) Amaççı Suç Kuramına Göre Kusur	207
c) Amaççı Suç Kuramına Göre Kast	207
d) Amaççı Suç Kuramına Göre Taksir.....	208
e) Amaççı Suç Kuramına Göre Hata.....	208
4. Sentezci (Teleolojik) Kuram.....	209
a) Sentezci Kurama Göre Suçun Unsurları.....	209
(1) Tipiklik	210

(2) Hukuka Aykırılık.....	210
(3) Kusur	210
(a) Sentezci Kurama Göre Kast.....	210
(b) Sentezci Kurama Göre Taksir	210
XVI. SUÇUN UNSURLARI.....	211
A. Genel Olarak	211
B. Tipiklik (Suçun Yasallık Unsuru).....	213
1. Tipiklik ve Hukuka Aykırılık	215
2. Tipiklik ve Hukuki Hata	215
3. Tipiklik ve Hayal (Mefruz/Varsayılan/Sözde) Suç	215
4. Tipiklik ve Kuruntu Suç	216
5. Tipiklik ve İşlenemez Suç	218
C. Tipiklikte Yer Alan Unsurlar.....	218
1. Tipikliğin Maddi Unsurları	220
a. Hareket.....	222
1) Hareketi Açıklayan Kuramlar	225
(i) Hareketi Hukuki Anlamın Dışında Ele Alan Kuramlar (Ontolojik Kuramlar).....	226
(ii) Doğal (Nedensel) Hareket Kuramı	226
(iii) Amaççı (Gai – Final) Hareket Kuramı	228
(iv) Sosyal Hareket Kuramı	230
2) Hareketi Hukuki Anlamın İçinde Ele Alan Kuramlar	232
(a) Normativist Hareket Kuramı	232
(b) Hareket Kuramlarının Değerlendirilmesi.....	233
(1) Ceza Hukuku Bakımından Hareket Sayılmayan Durumlar	233
(2) Hareketin Sayısına Göre Suçların Sınıflandırılması	236
(a) Tek Hareketli Suçlar.....	236
(b) Birden Çok Hareketli Suçlar.....	236
aa) Birleşmiş (Birleşik) Hareketli Suçlar	236
bb) Bölünebilen veya Kesintili Suçlar/Amaç Suç – Araç Suç	237
cc) Seçimlik Hareketli Suçlar	237
dd) İtiyadi Suçlar.....	240
(c) Geçitli Suçlar	240
(3) Hareketin Şekline Göre Suçların Sınıflandırılması	241
(a) İcrai (Etken Hareketle İşlenen) Suçlar	241
(b) İhmalî (Edilgen Hareketle İşlenen Suçlar) Suçlar	242
(4) Hareketin Öneme Göre Suçlar	252
(a) Serbest Hareketli Suçlar	252
(b) Bağlı Hareketli Suçlar.....	253

(5) Hareketin Devamının Gerekip Gerekmediğine Göre Suçların Sınıflandırılması.....	253
(a) Ani Suç.....	253
(b) Kesintisiz (Mütemadi) Suçlar.....	254
(6) Hareketin Aşamalarına Göre Suçların Sınıflandırılması.....	258
(a) Kalkışma Suçları.....	258
b. Netice.....	259
a) Neticenin Esasını Açıklayan Kuramlar.....	260
(1) Doğalcı Kuram.....	260
(2) Tehlike Kuramı.....	260
(3) Kuralcı Kuram.....	261
b) Neticeye Göre Suçların Tasnifi.....	262
(1) Neticesi Harekete Bitişik Suçlar (Neticesiz suçlar, Şekli suçlar, Sırf Hareket Suçları)-Neticeli suçlar (Maddi neticeli suçlar).....	262
(a) Neticesi Harekete Bitişik Suçlar (Neticesiz Suçlar/Sırf Hareket Suçları/Soyut Neticeli Suçlar).....	262
(b) Neticeli Suçlar (Maddi Neticeli Suçlar).....	262
(c) Seçimlik Neticeli Suçlar – Tek Neticeli Suçlar.....	264
c. Nedensellik Bağı.....	264
(1) Koşul Kuramı (Şart Teorisi) = Tabii Nedensellik Düşüncesi = Eşdeğerlik Kuramı = Koşulların Eşitliği.....	266
(2) Uygun Sebep Kuramı.....	268
(3) Etkin Sebep Kuramı.....	270
(4) En Etkin Sebep Kuramı.....	271
(5) Son Koşul Kuramı (Son Şart Teorisi).....	271
(6) Beşeri Nedensellik Kuramı.....	271
(7) Objektif Yüklenebilirlik (İsnadiyet) Kuramı.....	272
(8) Bazı Nedensellik Durumları.....	274
(a) Normal Nedensellik (Tek Hareket, Tek Netice).....	275
(b) Çifte Nedensellik (Birden Çok Hareket, Tek Netice).....	275
(c) Tamamlayan (Atıpık/Toplam) Nedensellik.....	276
(d) Hareketten Önce Var Olan Nedenin Eklenmesi.....	277
(e) Hareketten Sonra Meydana Gelen Bir Nedenin Eklenmesi.....	277
(f) Hareketten Sonra Meydana Gelen ve Mağdurun Kusuru ile Bir Nedenin Eklenmesi.....	278
(g) Netice Sebebiyle Ağırlaşan Durumlar.....	279
(h) Sollayan Nedensellik (Öne Geçen Nedensellik/Nedensellik Bağının Kesilmesi).....	279
(i) Varsayılan Nedensellik.....	279
(i) Kişinin Kendisini Tehlikeye Atması.....	280

(j) Neticenin Kişinin Egemenlik Alanı Dışında Olması	280
(k) Sosyal Nedensellik.....	281
(l) Risk Azalması	282
(m) Normun Koruma Alanı İçinde Olmaması	282
(n) Rücu Yasağı	282
(o) Kişinin Üzerine Düşen Dikkat ve Özen Yükümlülüğüne Uymasına Rağmen Neticenin Gerçekleşmesi	284
(ö) İhmalî Hareketle İşlenen Suçlarda Nedensellik	285
d. Fail.....	286
a) Özgü Suç.....	287
b) Tüzel Kişilerin Suçun Faili Olup Olamayacağı Sorunu	291
(1) Tüze Kişilik Kavramı	291
(2) Tüzel Kişiliğin Esasını Açıklayan Kuramlar	291
(a) Farazilik Kuramı	291
(b) Gerçeklik Kuramı	292
(c) Karma Kuram.....	293
(3) TCK Açısından Tüzel Kişilerin Cezai Sorumluluğu ve Faillik Durumu	293
(4) Tüzel Kişiler Hakkında Uygulanacak Yaptırım.....	294
(5) Kabahatler ve Tüzel Kişilerin Sorumluluğu	295
e. Mağdur.....	297
f. Suçun Konusu.....	305
a) Suçun Maddi Konusu.....	305
b) Suçun Hukuki Konusu.....	306
c) Suçun Konusuna Göre Suçların Sınıflandırılması	308
(1) Zarar Suçu – Tehlike Suçu Ayrımı	308
(a) Zarar Suçu.....	308
(b) Tehlike Suçu.....	309
(i) Somut Tehlike Suçu	310
(ii) Soyut Tehlike Suçu.....	311
D. Tipikliğin Manevi (Sübjektif) Unsurları	312
1. Genel Olarak.....	312
a) Suçun Manevi Unsuru, Kusurluluk ve Kusur Kavramları Arasındaki İlişki	312
b) Hareket Yeteneği ile Kusur Yeteneği Kavramları Arasındaki İlişki	313
c) Suçun Manevi Unsuru ile Kast ve Taksir Kelimeleri Arasındaki İlişki	314
d) Kast ve Taksir ile Kusurluluk Kavramları Arasındaki İlişki	315
2. Kast.....	316

a) Kastı Açıklayan Kuramlar	317
(1) Tasavvur Kuramı.....	317
(2) İrade Kuramı.....	317
(3) Bilinç ve İrade Kuramı	318
b) Kastın Unsurları	320
(1) Kastın Bilme Unsuru	320
(2) Kastın İsteme Unsuru	326
(a) Doğrudan Kast (Birinci Dereceden Kast)	327
(b) Doğrudan Kast (İkinci Dereceden Kast).....	327
(c) Olası Kast.....	331
(i) Olası Kastı Belirlemek İçin Ortaya Atılan Kuramlar	332
(ii) Olası Kasta İlişkin TCK m. 21/2'de Yer Alan Düzenleme	337
(iii) Olası Kastta Kusurluluğun Derecesi veya Yoğunluğu	339
(iv) Olası Kastta Sorumluluk.....	339
(3) Kastın Aranacağı Zaman	342
(a) Başlangıç kastı.....	342
(b) Eş zamanlı Kast.....	342
(c) Eklene Kast.....	342
(4) Kastın Türleri	343
(a) Genel Kast (Doğrudan Kast/Dolus Directus)	343
(b) Doğrudan Kast (Dolus Directus)	343
(c) Olası Kast (Dolus Eventualis)	343
(d) Özel Kast.....	344
(e) Ani Kast	345
(f) Tasarlama (Taammüt) Kastı.....	345
3. Taksir	347
a) Genel Olarak.....	347
b) Taksirin Hukuki Esasını Açıklayan Kuramlar	347
(1) Hukuka Aykırı Araçlar Kullanma Kuramı.....	347
(2) Etkin Sebep Kuramı	347
(3) Önleyebilme Kuramı.....	348
(4) Yanılma Kuramı	348
(5) Öngörebilme Kuramı	348
c) Taksirin Unsurları	349
(1) Hareketin Taksirle İşlenebilen Bir Suç Olması	349
(2) Hareketin İradiliği.....	350
(3) Dikkat ve Özen Yükümlülüğüne Aykırılık.....	350
(4) Neticenin Öngörülebilir Olması	353
(5) Neticenin İstenmemiş Olması	355

(6) Hareket ile Netice Arasında Nedensellik Bağının Bulunması.....	357
d) Taksirli Suçlarda Kişilerin Cezai Sorumluluğu	357
(1) Üçüncü Kişinin Hareketi	357
(a) Üçüncü kişinin hareketi kusursuzdur.....	357
(b) Üçüncü kişinin hareketi kusurludur.	357
(i) Üçüncü kişi kasten kusurludur.	357
(ii) Üçüncü kişi taksir ile kusurludur.....	358
(c) Üçüncü Kişi Tamamen Kusurludur.....	358
(2) Mağdurun Hareketi	358
(a) Mağdurun hareketi kusurlu değildir.	358
(b) Mağdurun hareketi normal değil ancak kusurlu ve hukuka aykırı da değildir.	359
(c) Mağdurun hareketi kusurludur	359
(i) Meydana gelen netice tamamen mağdurun kusurlu hareketinden meydana gelmiştir.	359
(ii) Meydana gelen netice bakımından hem fail hem de mağdur kusurludur.	359
e) Taksirin Gerçekleştirilme Şekilleri (Taksir Kalıpları/Taksirin Görünüş şekilleri)	360
(1) Dikkatsizlik.....	360
(2) Özensizlik (Tedbirsizlik)	360
f) Taksirin Derecelendirilmesi	362
g) Taksir Türleri (Çeşitleri)	363
(1) Bilinçsiz Taksir (Basit Taksir/Tam Taksir)=Niteliksiz Taksir	363
(2) Bilinçli Taksir (Öngörülü/Şuurlu Taksir)=Nitelikli Taksir	364
(3) Bilinçsiz Taksir - Bilinçli Taksir Ayrımı	365
(4) Bilinçsiz Taksir - Bilinçli Taksir Ayrımının Hukuki Sonuçları	367
h) Olası Kast/ Bilinçli Taksir Ayrımı	367
i) Taksirli Suçlarda Şahsi Cezasızlık Sebebi veya Cezada İndirim Yapılmasını Gerektiren Şahsi Sebep (TCK m. 22/6)	368
j) Taksirli Suçlarda Verilecek Cezanın Belirlenmesi.....	374
k) Taksir ve Teşebbüs	375
l) Taksir ve İştirak.....	375
m) Taksir ve Hata.....	377
n) Taksir ve Kabahat	377
o) Taksir ve Kusur	377
p) Taksir ve Kusursuz Sorumluluk	380
4. Netice Sebebiyle Ağırlaşan Suç	381
a) Netice Sebebiyle Ağırlaşan Suçun Oluşum Şekilleri.....	384

b) Netice Sebebiyle Ağırlaşan Suç Şekilleri	385
(1) Gerçek Netice Sebebiyle Ağırlaşan Suç	385
(2) Gerçek Olmayan (Görünüşte) Netice Sebebiyle Ağırlaşan Suç.....	385
c) Netice Sebebiyle Ağırlaşan Suçlarda Kast-Taksir Bileşimi (Kombinasyonu)	390
d) Netice Sebebiyle Ağırlaşan Suçlarda Teşebbüs	392
e) Netice Sebebiyle Ağırlaşan Suçlarda İştirak.....	393
f) Netice Sebebiyle Ağırlaşan Suç ve Kusursuz Sorumluluk	394
E. Hukuka Aykırılığın Bulunması/Hukuka Uygunluk Nedenlerinin Bulunmaması	394
F. Hukuka Uygunluk Nedenlerinin Ortak Özellikleri.....	398
G. Türk Ceza Kanununda Hukuka Uygunluk Nedenlerinin Sınıflandırılması Sorunu.....	400
H. Türk Ceza Kanununda Hukuka Uygunluk Nedenleri.....	402
1. Kanun Hükmünü Yerine Getirme/Görevi İfa	402
a) Kanun Teriminin Anlamı.....	403
b) Kolluğun Zor ve Silah Kullanma Yetkisi.....	407
(1) Zor ve Silah Kullanma Yetkisinin Kapsamı	407
(2) Zor Kullanma Yetkisinin Aşamaları	407
(a) İhtar	407
(b) Bedeni Kuvvet Kullanma.....	407
(c) Maddi Güç Kullanma	408
(d) Silah Kullanma.....	408
(3) Zor ve Silah Kullanma Yetkisinde Orantılılık İlkesi	410
(4) Zor Kullanma Yetkisinde Takdir Yetkisi.....	411
c) Müdafilik Görevinin Yerine Getirilmesi	411
2. Meşru Savunma	413
a) Meşru Savunmanın Hukuki Niteliği	413
b) Meşru Savunmanın Koşulları.....	413
(1) Saldırıya İlişkin Koşullar	414
(a) Bir Saldırı Olmalıdır	414
(b) Bu Saldırı Haksız Olmalıdır	416
(c) Bu Saldırı Gerçekleşmiş veya Gerçekleşmesi veya Tekrarı Muhakkak Olmalıdır	418
(d) Saldırı Herhangi Bir Hakka Yönelmiş Olmalıdır	420
(e) Saldırı, Meşru Savunmada Bulunana Karşı Olabileceği Gibi, Üçüncü Bir Kişiye De Yönelebilir.....	421
(f) Saldırı Mutlaka Bir İnsandan Kaynaklanmalıdır	422
(2) Savunmaya İlişkin Koşullar	423

(a)	Savunmada Zorunluluk Olmalıdır	423
(b)	Savunma İle Haksız Saldırı Arasında Oran Bulunmalıdır	424
(i)	Konu Bakımından Orantı/Haklar Arasında Orantı	424
(ii)	Araç Bakımından Orantı	424
(c)	Savunma, Mutlaka Haksız Saldırıda Bulunan Kişiyeye Karşı Yapılmalıdır	426
c)	Üçüncü Kişi Lehine Meşru Savunma.....	426
d)	Haksız Saldırı Başlamadan Önce Alınan ve Kendiliğinden Harekete Geçen Önlem/Offendicula.....	427
e)	Meşru Savunmada Sınırın Aşılması	428
(1)	Meşru Savunmada Sınırın Mazur Görülebilecek Bir Heyecan, Korku veya Telaş ile Aşılması.....	428
(2)	Meşru savunmada Oranın/Sınırın Kast Olmaksızın Aşılması (Taksir ile Aşılması).....	428
(3)	Meşru Savunmada Sınırın Kast (Doğrudan veya Olası Kast) ile Aşılması.....	429
(4)	Meşru Savunmada Sınırın Kusursuz Olarak Aşılması.....	430
f)	Meşru Savunma Halinde Üçüncü Kişilerin Zarar Görmesi	430
g)	Meşru Savunma – Haksız Tahrir ilişkisi	430
h)	Meşru Savunma ve Hata	431
3.	Hakkın Kullanılması	431
a)	Hakların Çatışması ve Neminem Laedere İlkesi.....	432
b)	Hukuka Uygunluk Nedeni Olarak Bazı Önemli Hakkın Kullanılması Durumları	433
(1)	Hekimlik Mesleğinin İcrası/Tıbbi Müdahale	433
(a)	Hekimlik Mesleğini İcra Edecek Kişinin Yetkili Kişi Olması Gerekir	434
(b)	Hastanın Tıbbi Müdahalenin İçeriği ve Muhtemel Sonuçları Bakımından Aydınlatılmış Olması Gerekir	435
(c)	Hastanın Rızasının Bulunması/Aydınlatılmış veya Bilgilendirilmiş Onam–Hastanın Hukuken Geçerli Rızası	436
(d)	Tıbbi Müdahalenin Zorunluluğu (Endikasyon)	437
(e)	Hekimlik Mesleğinin Mesleğin Gereklere Uygun İcra Edilmiş Olması/Hekimlik Mesleğinin (Tıbbi Müdahalenin) Kanunda Öngörülen Usullere Uygun Bir şekilde İcra Edilmiş Olunması Gerekir	437
(f)	Tıbbi Müdahalenin Teşhis ve Tedavi Amacı İle Yapılmış Olması.....	438
(2)	Düşünce Özgürlüğü ve Eleştiri Hakkı	438
(3)	Bir İş, Meslek, Sanat veya Bilimin İcrası.....	440
(4)	Ticari ve Sinaî Faaliyetlerin İcrası.....	440
(5)	Haber Verme ve Haberleşme Hakkının İcrası/Gazetecilik Mesleğinin İcrası.....	440

(6) İddia ve Savunma Hakkının Kullanılması	442
(7) Spor Faaliyetleri	442
(8) Tedip Hakkı.....	445
(9) İhbar ve Şikâyet Hakkı	445
(10) Organ ve Doku Nakli.....	446
4. İlgilinin Rızası	447
a) Rızanın Suç Genel Kuramı İçindeki Yeri	448
(1) Tipikliği Kaldıran Rıza.....	448
(2) Hukuka Aykırılığı Kaldıran Rıza	448
b) Rızanın Hukuki Esası.....	449
c) Rızanın Hukuka Uygunluk Nedeni Sayılabilmesi İçin Gereken Koşullar.....	449
(1) Kişinin Üzerinde Mutlak Surette Tasarrufta Bulunabileceği Bir Hakkın Bulunması.....	450
(a) Uluslararası Suçlar (TCK m. 76 – 80).....	450
(b) Kişilere Karşı İşlenen Suçlar (TCK m. 80 - 169)	450
(i) Hayata Karşı Suçlar (TCK m. 81 – 85)	450
(ii) Vücut Dokunulmazlığına Karşı Suçlar (TCK m. 86 – 98).....	451
(iii) Çocuk Düşürtme, Düşürme veya Kısırlaştırma (TCK m. 99 – 101).....	453
(iv) Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar (TCK m. 102 – 105).....	453
(v) Hürriyete Karşı Suçlar (TCK m. 106 – 124)	453
(vi) Şerefe Karşı Suçlar (TCK m. 115 - 131).....	454
(vii) Özel Hayata ve Hayatın Gizli Alanına Karşı Suçlar (TCK m. 131 - 140).....	454
(viii) Malvarlığına Karşı Suçlar (TCK m. 141 - 169)	454
(c) Toplumla Karşı Suçlar (TCK m. 170 -246)	455
(i) Genel Tehlike Yaratan Suçlar (TCK m. 170 - 180)	455
(ii) Çevreye Karşı Suçlar (TCK m. 180 - 184)	455
(iii) Kamunun Sağlığına Karşı Suçlar (TCK m. 185 - 196)	455
(iv) Kamu Güvenine Karşı Suçlar (TCK m. 197 - 212)	455
(v) Kamu Barışına Karşı Suçlar (TCK m. 213 - 222)	455
(vi) Ulaşım Araçlarına veya Sabit Platformlara Karşı Suçlar (TCK m.223 - 224)	455
(vii) Genel Ahlâka Karşı Suçlar (TCK m.225 - 229).....	455
(viii) Aile Düzenine Karşı Suçlar (TCK m. 230 - 234).....	455
(ix) Ekonomi, Sanayi ve Ticarete İlişkin Suçlar (TCK m. 235 - 242)	455
(x) Bilişim Alanında Suçlar (TCK m. 242 - 246)	455
(d) Millete ve Devlete Karşı Suçlar ve Son Hükümler (TCK m. 247-343).....	455

(i) Kamu İdaresinin Güvenilirliğine ve İşleyişine Karşı Suçlar (TCK m. 247 - 266).....	455
(ii) Adliye Karşı Suçlar (TCK m. 267 - 298).....	455
(iii) Devletin Egemenlik Alametlerine ve Organlarının Saygınlığına Karşı Suçlar (TCK m. 299 - 301).....	455
(iv) Devletin Güvenliğine Karşı Suçlar (TCK m.302 - 308).....	455
(v) Anayasal Düzene ve Bu Düzenin İşleyişine Karşı Suçlar (TCK m.309 - 316).....	456
(vi) Millî Savunmaya Karşı Suçlar (TCK m.317 - 325).....	456
(vii) Devlet Sırlarına Karşı Suçlar ve Casusluk (TCK m. 326 - 339).....	456
(viii) Yabancı Devletlerle Olan İlişkilere Karşı Suçlar (TCK m. 340 - 343).	456
(2) Rızaya Ehliyet	456
(3) Rıza Açıklaması	457
5. TCK'da Yer Almayan Hukuka Uygunluk Nedeni Olarak Yükümlülüklerin Çatışması	459
a) Yükümlülüklerin Çatışmasının Gerçekleşebileceği Şekiller.....	460
b) Eşit Olmayan İki Değerin Korunması Aşamasında Yükümlülüklerin Çatışması	461
İ. Hukuka Uygunluk Nedenlerinde Sınırın Aşılması	461
1. Hukuka Uygunluk Nedenlerinde Sınırın Kasten Aşılması.....	462
2. Hukuka Uygunluk Nedenlerinde Sınırın Taksir İle Aşılması	462
3. Hukuka Uygunluk Nedenlerinde Sınırın Korku, Panik veya Heyecan ile Aşılması	463
4. Hukuka Uygunluk Nedenlerinde Sınırın Kusursuz Olarak Aşılması.....	464
5. Hukuka Uygunluk Nedenlerinde Sınırın Hata İle Aşılması	464
XVII. KUSURLULUK.....	466
A. Haksızlık ve Kusurluluk Kavramları Arasındaki İlişki	466
B. Kusurluluk ile Kusur Kavramları Arasındaki İlişki.....	467
C. Kusurluluğu Açıklayan Kuramlar	468
1. Psikolojik Kuram	468
2. Normatif Kuram	468
D. Kusurluluğun Kapsamı.....	469
1. Fiil Kusuru.....	469
2. Fail Kusuru.....	470
E. Kusurluluk ile Kast ve Taksir Kavramları Arasındaki İlişki	470
F. Taksir ile Kusursuz Sorumluluk Kavramları Arasındaki İlişki	470
G. Kusurluluğun Unsurları.....	471
1. Kusur Yeteneğine Sahip Olmak	471

a) Kusur Yeteneğinin Aranacağı Zaman.....	473
b) Kusur Yeteneği ile Kusurluluğu Etkileyen Kavramları Arasındaki İlişki	473
2. Kusurluluğu Etkileyen Nedenlerden Birinin Bulunmaması.....	474
a) Kusur Yeteneğini Etkileyen Haller	474
(1) Yaş Küçüklüğü	475
(a) 0 – 12 Yaş Arasında Olan Çocuklar=(TCK m. 31/1)	476
(b) 13 – 15 Yaş Arasında Olan Çocuklar=(TCK m. 31/2)	476
(c) 16 – 18 Yaş Arasında Olan Çocuklar=(TCK m. 31/3)	478
(d) Kusur Yeteneği Bulunmayan Çocuklara Uygulanacak Hükümler	478
(e) Kusur Yeteneği Bulunan Yaş Sınıfında Olan Çocuklara İlişkin TCK ve CMK'da Öngörülen Özel Düzenlemeler	478
(2) Sağır – Dilsizlik=(TCK m. 33)	480
(3) Akıl Hastalığı=(TCK m. 32)	480
(a) Akıl Hastalığının Kusur Yeteneğine Etkisi Bakımından Kabul Gören Sistemler	480
(i) Biyolojik Sistem.....	480
(ii) Psikolojik Sistem	481
(iii) Karma Sistem.....	481
(b) Akıl Hastalığının Kişinin Kusur Yeteneğine Etki Eden Durumları	482
(4) Geçici (Arızı) Nedenler, Alkol veya Uyuşturucu Madde Etkisinde Olma (TCK m. 34)	484
(a) Geçici Nedenler.....	484
(b) Alkol veya Uyuşturucu Madde Alma.....	486
(i) İstemeyerek (İrade Dışı) Alkol veya Uyuşturucu Madde Alma.....	487
(ii) İsteyerek (İrade İle) Alkol veya Uyuşturucu Madde Alma.....	487
(iii) Alkol veya Uyuşturucu Bağımlısı Olmak	491
H. Kusurluluğu Kaldıran Haller (Nedenler)	492
1. Hukuka Aykırı ve Fakat Bağlayıcı Emrin Yerine Getirilmesi/Yetkili Amirin Emrini İfa	492
a) Yetkili Amirin Emrini İfasının Uygulanma Koşulları	495
(1) Bir Emir Bulunmalıdır	495
(a) Emir Hukuka Uygundur	496
(i) Şekli Anlamda Hukuka Uygunluk Emri Veren Hukukun Emri Vermeye Yetkili Olması	496
(ii) Maddi Anlamda Hukuka Uygunluk	498
(b) Emir Hukuka Aykırıdır	499

(c) Emrin Konusu Suçtur	502
(2) Emri Veren Emri Vermeye Yetkili Olmalıdır	506
(3) Emrin Yerine Getirilmesi Zorunlu Olmalıdır (Emir Bağlayıcı Olmalıdır)	509
2. Zorunluluk Hali	509
a) Zorunluluk Halinin Hukuki Niteliği	509
(1) Zorunluluk Halinin Hukuki Niteliğini Açıklayan Kuramlar	509
(a) Koruma İçgüdüğü Kuramı	509
(b) Manevi Cebir Kuramı	510
(c) Saiklerin Sosyalliği Kuramı	510
(d) Amaç Kuramı	510
(e) Hakların Çatışması Kuramı	510
(2) Zorunluluk Halinin Sınıflandırılmasına İlişkin Kuramlar	511
(a) Zorunluluk Halinin Hukuka Uygunluk Sebebi Olduğu Kuramı	511
(b) Zorunluluk Halinin Mazeret Sebebi (Kusurluluğu Kaldıran Sebep) Olduğu Kuramı	511
(c) Fark Gözetme Kuramı	511
(3) TCK Bakımından Zorunluluk Halinin Hukuki Niteliği	513
(4) Zorunluluk Halinin Hukuka Uygunluk Sebebi İle Kusurluluğu Kaldıran Sebep Olması Arasındaki Farklar	515
b) Zorunluluk Halinin Koşulları	515
(1) Tehlikeye İlişkin Koşullar	516
(a) Bir Tehlike Bulunmalıdır	516
(b) Bu Tehlike Ağır ve Muhakkak Olmalıdır	518
(c) Tehlike Bir Hakka Yönelmiş Olmalıdır	519
(d) Tehlikeye Bilerek Sebebiyet Verilmemiş Olunmalıdır	519
(2) Korunmaya İlişkin Koşullar	520
(a) Tehlikeden Başka Türlü Korunma İmkânının Bulunmaması	520
(b) Tehlike ile Korunmaya Yönelik Gerçekleştirilen Hareket Arasında Nedensellik Bağının Bulunması	521
(c) Tehlike ile Korunmaya Yönelik Gerçekleştirilen Hareket Arasında Orantı Bulunması	521
(d) Tehlikeye Karşı Koyma Yükümlülüğünün Bulunmaması	522
c) Zorunluluk Hali ile Meşru Savunmanın Karşılaştırılması	523
3. Cebir ve Şiddet	524
4. Korkutma veya Tehdit	526
5. Hata (Yanılma)	529
a) Hata Kavramı	530
b) Suçun Maddi Unsurlarında Hata: (Fiili/Maddi Hata / Unsur Yanılgısı)	531

(1) Suçun Konusunda Hata	534
(2) Şahista Hata (Mağdurda Hata)	536
(3) Nedensellik Bağında Hata ve Sapma	539
(4) Hedefte Sapma.....	541
c) Suçun Nitelikli Unsurlarında/Hallerinde Hata	544
(5) Cezayı Artıran Nitelikli Unsurlarda Hata.....	544
(6) Cezayı Azaltan Nitelikli Unsurlarda Hata	545
(7) Şahsa, Fiile ve Mağdurun Sıfatına Bağlı Nitelikli Haller ve Bu Hallerde Hata	546
d) Ceza Sorumluluğunu Kaldıran veya Azaltan Nedenlere Ait Koşulların Gerçekleştiği Hususunda Hata.....	548
(1) Hukuka Uygunluk Sebeplerinde Hata.....	548
(2) Kusurluluğu Kaldıran veya Azaltan Nedenlerde Hata.....	552
e) Hukuki Hata (Haksızlık Bilincinde Hata, Yasaklık Hatası, Tipiklik Hatası)	555
6. Kaza ve Tesadüf (Öngörülemez/Beklenememe)	558
7. Mücbir Sebep (Kaçınamama/Karşı Koyamama).....	560
İ. Kusurluluğu Azaltan Haller	561
1. Haksız Tahrik	561
a) Genel Olarak.....	562
b) Haksız Tahrik Durumlarında Daha Az Ceza Verilmesinin Hukuki Sebebi/Haksız Tahrik Kurumunun Hukuki Niteliği.....	563
(1) Öznel (Sübjektif) Görüş	563
(2) Nesnel (Objektif) Görüş.....	563
(3) Karma Görüş	563
c) Haksız Tahrik Kurumunun Düzenlenişi Bakımından ETCK ile TCK Arasındaki Farklar.....	564
d) Haksız Tahrikin Koşulları.....	564
(1) Tahrik Oluşturan Bir Hareket Bulunmalıdır	564
(2) Hareket Haksız Olmalıdır	566
(3) Haksız Hareket Sonucunda Failde Sinirlenme, Acı Duyma, Öfkelenme (Hiddet veya Şiddetli Elem) Meydana Gelmelidir	568
(4) Suç, Haksız Hareketin Doğurduğu Sinirlenme, Acı Duyma, Öfkelenmenin Etkisiyle İşlenmelidir (Nedensellik Bağı)	568
(5) Karşı Hareket Mutlaka Haksız Hareketin Kaynağına Yönelmiş Olmalıdır	569
e) Haksız Tahrik ile Bazı Ceza Hukuku Kurumları Arasındaki İlişki.....	571
(1) Haksız Tahrik ile Tasarlama Arasındaki İlişki.....	571
(2) Haksız Tahrik ile Taksirli Suç Arasındaki ilişki	572

(3) Haksız Tahrik ile Kan Gütme Saiki/Özel Kast Arasındaki İlişki.....	572
(4) Haksız Tahrik ile Meşru Savunma Arasındaki ilişki	573
(5) Haksız Tahrik ile Hata Arasındaki İlişki.....	574
(6) Haksız Tahrik ile Takdiri Hafifletici Nedenler Arasındaki İlişki	575
(7) Haksız Tahrik ile İştirak Arasındaki İlişki	575
XVIII. SUÇUN NİTELİKLİ HALLERİ.....	576
A. Nitelikli Hallerin Sınıflandırılması	579
1. Cezayı Artıran ve Azaltan Nitelikli Haller	579
2. Şahsa, Fiile ve Suçun Konusuna Bağlı Nitelikli Haller.....	579
a) Şahsa Bağlı Nitelikli Haller	579
(1) Failin Sıfatı Bakımından Nitelikli Haller.....	579
(2) Mağdurun Sıfatı Bakımından Nitelikli Haller	580
(3) Fail ile Mağdur Arasındaki ilişki Bakımından Nitelikli Haller.....	580
(4) Failin Amaç ve Saiki Bakımından Nitelikli Haller.....	580
b) Fiile Bağlı Nitelikli Haller.....	580
(1) Fiilin İşleniş Şekline Göre Nitelikli Haller	580
(2) Fiilin İşlendiği Yer ve Zaman Bakımından Nitelikli Haller.....	584
c) Suçun Konusuna Bağlı Nitelikli Haller.....	584
XIX. SUÇUN UNSURLARI DIŞINDA KALAN HUSUSLAR	585
A. Nesnel (Objektif) Cezalandırılma Koşulları	585
B. Ön Koşullar	592
C. Ceza Muhakemesi Koşulları	593
D. Şahsi Cezasızlık Sebepleri	595
1. TCK'daki Şahsi Cezasızlık Sebepleri	596
2. TCK'ndaki Cezada Şahsi İndirim Nedenleri.....	597
3. TCK'ndaki Hem Şahsi Cezasızlık Hem De Cezada Şahsi İndirim Nedenleri.....	597
E. Cezayı Kaldıran Şahsi Sebepler/Cezayı Azaltan veya Kaldıran Şahsi Sebep Olarak Etkin Pişmanlık.....	598

BEŞİNCİ BÖLÜM

SUÇUN ÖZEL ŞEKİLLERİ

XX. SUÇUN ÖZEL GÖRÜNÜŞ ŞEKİLLERİ	601
A. TEŞEBBÜS	601
1. Kavram	601
2. ETCK ile TCK'nın Karşılaştırılması.....	601
3. Teşebbüsün Cezalandırılma Sebebi.....	603
a) Öznel (Sübjektif) Görüş	603

b) Nesnel (Objektif) Görüş.....	603
c) Etki Görüşü.....	604
d) Karma Görüş.....	604
4. Teşebbüsün Hukuki Niteliği.....	605
5. Teşebbüsün Koşulları/Unsurları	606
a) Suç İşleme Kastının Varlığı Bulunmalıdır	606
b) İşlenmek İstenen Suç Ancak Kasten İşlenebilen Bir Suç Olmalıdır.....	609
c) Suçun İcrasına Elverişli Hareketlerle Doğrudan Doğruya Başlamak	610
(1) Elverişli Hareketin Anlamı	610
(2) Doğrudan Doğruya İcraya Başlama	613
d) Failin Elinde Olmayan Nedenlerle Suçun İcra Hareketinin Tamamlanamaması veya Neticenin Gerçekleştirilememesi.....	619
(1) Failin Elinde Olmayan Nedenlerle Suçun İcra Hareketinin Tamamlanamaması	620
(2) Failin Elinde Olmayan Nedenlerle Neticenin Gerçekleştirilememesi.....	622
6. Gönüllü Vazgeçme	623
a) Gönüllü Vazgeçmenin Hukuki Niteliği	625
b) Gönüllü Vazgeçmenin Cezalandırılmamasını Açıklayan Görüşler	625
c) Gönüllü Vazgeçmenin Uygulanma Aşamaları.....	627
d) Gönüllü Vazgeçmenin Tespiti	631
e) İştirak Halinde İşlenen Suçlarda Gönüllü Vazgeçme ve Şeriklere Etkisi	636
f) Gönüllü Vazgeçme ile Teşebbüs Arasındaki İlişki	637
7. Gönüllü Vazgeçme ve Etkin Pişmanlık.....	638
8. İşlenemez Suç/Elverişsiz Teşebbüs.....	639
a) İşlenemez Suçta Kişiye Ceza Verilmemesini Açıklayan Görüşler	639
9. Teşebbüs Bakımından Bazı Özel Durumlar	642
10. Teşebbüs Halinde Verilecek Cezanın Belirlenmesi	648
XXI. İŞTİRAK	650
A. Genel Olarak	650
B. İştirakin Hukuki Esası.....	653
C. İştirakte Suç Sayısı.....	653
1. Suç Birliği Görüşü	653
2. Suç Ayrılığı Görüşü	653
D. İştirakin Hukuki Niteliği	654
1. İştirake İlişkin Hükümlerin Tipikliği Sınırladığı Görüşü	654
2. İştirake İlişkin Hükümlerin Cezai Sorumluluğu Alanı ve Tipikliği Genişlettiği Görüşü.....	655

E. İştirakte Suça Katılanların Cezai Sorumluluğu Konusunda Kabul Edilen Sistemler	656
1. Eşitlik (Teklik) Sistemi	656
2. İkilik Sistemi.....	656
3. Cezanın Faile Göre Belirlenmesi Sistemi	657
F. İştirak Şekilleri/Türleri.....	658
1. Faillik	660
a) Müstakil (Tek Başına Faillik/Doğrudan Faillik).....	661
b) Müşterek Faillik/Birlikte Faillik	661
1) Müşterek Failliğin Unsurları	662
(a) Suçun İşlenişi Üzerinde Müşterek Hâkimiyet Kurma/Hareketin Birlikte İcra Edilmesi	662
(b) Birlikte Suç İşleme Kararının Bulunması	667
2) Özgü Suçlarda Müşterek Faillik	670
3) İhmalî Suçlarda Müşterek Faillik	671
4) Taksirli Suçlarda Müşterek Faillik	672
5) Netice Sebebiyle Ağırlaşan Suçlarda Müşterek Faillik	672
c) Dolaylı Faillik.....	673
2. Şeriklik (Suç Ortaklığı/Suçta İştirak Şekilleri)	679
3. Suça İştirakin (Suç Ortaklığı/İştirak/Şerikliğinin) Koşulları.....	680
a) Birden Çok Failin Birden Çok Hareketinin Bulunması.....	680
b) Her Bir Failin Suça Katılma (İştirak İradesi) Kastının Bulunması	681
c) İşlenmek İstenen Ortak Suçun En Azından Teşebbüs Aşamasına Varmış Olması (İcra Hareketlerine Başlanmış Olunması)	688
d) İşlenen Suçun Bütün Şerikler İçin Aynı Olması	689
e) Hareketlerin Nedensel Değerinin Bulunması	694
4. Şeriklik Şekilleri	695
a) Müşterek Faillik	695
b) Azmettirme	695
c) Yardım etme.....	707
5. Cezayı Artıran veya Azaltan Nedenlerin Şeriklere Yansıması (Sirayeti).....	712
a) Cezayı Artıran Nedenlerin Şeriklere Yansıması.....	712
(1) Cezayı Artıran Şahsî Nedenler	712
(2) Cezayı Artıran Fiili Nedenler	716
b) Cezayı Azaltan Nedenlerin Şeriklere Yansıması.....	716
c) Cezayı Kaldıran Nedenlerin Şeriklere Uygulanması.....	717
6. Suça İştirakte Gönüllü Vazgeçme	717
7. Kabahate İştirak	721

XXII. SUÇLARIN İÇTİMAI	722
A. Genel Olarak	722
B. Bileşik Suç.....	725
1. Genel Olarak.....	725
2. Bileşik Suçun Oluşum Şekilleri.....	725
a) Tam (Gerçek) Bileşik Suç	725
b) Görünüşte (Şekli/Eksik) Bileşik Suç.....	727
3. Bileşik Suçta Manevi Unsur	729
4. Bileşik Suçta Zamanaşımı	729
5. Bileşik Suçta İştirak.....	729
6. Bileşik Suçta Uzlaşma ve Şikâyet	729
7. Bileşik Suçta Teşebbüs	730
8. Bileşik Suçta Gönüllü Vazgeçme.....	730
9. Bileşik Suçun Bölünmezliği İlkesi	731
C. Zincirleme Suç (Müteselsil Suç).....	731
1. Genel Olarak.....	731
2. Zincirleme Suçun Hukuki Esasını/Niteliğini Açıklayan Görüşler	732
a) Tek Suçun Varlığı Görüşü.....	732
b) Çok Suçun Varlığı Görüşü	733
3. Zincirleme Suçun Koşulları	733
a) Suç İşleme Kararında Birlik	733
b) Aynı Olan Birden Çok Suçun İşlenmesi	736
c) Suçların Farklı Zamanlarda İşlenmesi	746
d) Mağdurun Aynı Olması.....	747
4. Zincirleme Suç Hükümlerinin Uygulanamayacağı Durumlar	753
5. Zincirleme Suçta Yaptırım	754
D. Fikri İçtima.....	756
1. Fikri İçtimanın Hukuki Esasını Açıklayan Görüşler	758
a) Suç Tekliği Görüşü	758
b) Suç Çokluğu Görüşü	758
2. Fikri İçtimanın Koşulları	758
a) Tek Fiilin Bulunması.....	758
(1) Fiil Kelimesinden Hareketi Anlayan Görüş	759
(2) Fiil Kelimesinden Neticeyi Anlayan Görüş	764
(3) Tek Fiil kelimesinden Suç İşleme Kastının Tekliğini Anlayan Görüş.....	766
b) Birden Fazla Farklı Suçun İşlenmesi.....	767

3. Fikri İçtimada Uygulanacak Cezanın Belirlenmesi	774
4. Fikri İçtima İle İlgili Bazı Özel Durumlar	775
a) Maddi Unsur	775
b) Manevi Unsur	775
c) Teşebbüs	775
d) İştirak	776
e) Zamanaşımı, Af, Şikâyet, Uzlaşma, Dava ve Ceza İlişkisini Düşüren Nedenler	776
f) Netice Sebebiyle Ağırlaşan Suçlarda Fikri İçtima	778
g) Kesintisiz suç – Ani suç ve Fikri İçtima	779
h) Non Bis İn Idem İlkesi ve Fikri İçtima	781
i) Kabahatlerde İçtima	781
XXIII. GÖRÜNÜŞTE İÇTİMA (KANUNLARIN İÇTİMAI/ YASALARIN TEKLİĞİ)	782
A. Normların Görünüşte İçtimai Şekilleri ve Bu Durumlarda Tek Bir Normun Uygulanmasının Gerekçeleri	783
1. Özel Norm – Genel Norm İlişkisi	783
2. Asli Norm - Tali (İkincil) Norm İlişkisi/Asli Normun Önceliği - Yardımcı Normun Sonralığı İlkesi	786
3. Tüketen Norm – Tüketilen Norm İlişkisi	789
4. Normlardan Birinin Seçilmesi İlkesi	789

ALTINCI BÖLÜM

CEZA HUKUKUNDA YAPTIRIM VE TÜRLERİ

XXIV. YAPTIRIM KURAMI	793
A. Genel Olarak	793
B. TCK'nda Öngörülen Yaptırım Şekilleri	793
1. Ceza	793
a) Cezanın Amaçları	793
(1) Mutlak Görüşler	793
(a) Cezanın Ödetme/Kefaret Amacı	794
(b) Cezanın Adalet Amacı	794
(2) Nisbi Görüşler	794
(a) Özel Önleme	795
(b) Genel Önleme	796
(3) Karma/Uzlaştırıcı/Birleştirici Görüş	797
2. Cezanın Özellikleri/Nitelikleri	797
3. Cezanın Türleri	798
a) Hapis Cezası	798

(1) Müebbet Hapis Cezası.....	799
(2) Süreli Hapis Cezası.....	799
b) Süreli Hapis Cezalarına İlişkin Öngörülen Seçenek İmkânlar.....	799
(1) Kısa Süreli Hapis Cezasına Seçenek Yaptırımlar	799
i) Hukuki Nitelik.....	800
ii) Kısa Süreli Hapis Cezasına Seçenek Yaptırımların Uygulanma Koşulları.....	801
aa) Nesnel (Objektif) Koşullar	801
bb) Öznel (Sübjektif) Koşul:.....	803
iii) TCK m. 50/1'de Öngörülen Seçenek Yaptırımlar	803
iv) Suç Tanımında Hapis Cezası ile Adlî Para Cezasının Seçenek Olarak Öngörüldüğü Hâllerde, Hapis Cezasına Hükmedilmişse; Bu Ceza Artık Adlî Para Cezasına Çevrilmez. (TCK m. 50/2)	809
v) Daha Önce Hapis Cezasına Mahkûm Edilmemiş Olmak Koşuluyla, Mahkûm Olunan Otuz Gün ve Daha Az Süreli Hapis Cezası ile Fiili İşlediği Tarihte Onsekiz Yaşını Doldurmamış veya Altmışbeş Yaşını Bitirmiş Bulunanların Mahkûm Edildiği Bir Yıl veya Daha Az Süreli Hapis Cezası, Birinci Fıkrafta Yazılı Seçenek Yaptırımlardan Birine Çevrilir. (TCK m. 50/3).....	811
vi) Taksirli Suçlardan Dolayı Hükmolunan Hapis Cezası Uzun Süreli De Olsa; Bu Ceza, Diğer Koşulların Varlığı Hâlinde, Birinci Fıkranın (a) Bendine Göre Adlî Para Cezasına Çevrilebilir. Ancak, Bu Hüküm, Bilinçli Taksir Hâlinde Uygulanmaz. (TCK m. 50/4).....	812
vii) Uygulamada Asıl Mahkûmiyet, Bu Madde Hükümlerine Göre Çevrilen Adlî Para Cezası veya Tedbirdir. (TCK m. 50/5).....	813
viii) Hüküm Kesinleştikten Sonra Cumhuriyet Savcılığınca Yapılan Tebligata Rağmen Otuz Gün İçinde Seçenek Tedbirin Gereklerinin Yerine Getirilmesine Başlanmaması veya Başlanıp da Devam Edilmemesi Hâlinde, Hükümü Veren Mahkeme Kısa Süreli Hapis Cezasının Tamamen veya Kısmen İnfazına Karar Verir ve Bu Karar Derhâl İnfaz Edilir. Bu Durumda, Beşinci Fıkra Hükümü Uygulanmaz. (TCK m. 50/6).	813
ix) Hükmedilen Seçenek Tedbirin Hükümlünün Elinde Olmayan Nedenlerle Yerine Getirilememesi Durumunda, Hükümü Veren Mahkemece Tedbir Değiştirilir. (TCK m. 50/7).....	816
(2) Hapis Cezasının İnfazının Ertelenmesi	817
i) Genel Olarak	817
ii) Ertelemenin Hukuki Niteliği.....	818

iii)	Erteleme Kurumunun Leh ve Aleyhinde İleri Sürülen Görüşler	818
aa)	Lehte İleri Sürülen Görüşler.....	818
bb)	Aleyhte İleri Sürülen Görüşler	818
iv)	Ertelemenin Koşulları	819
aa)	Nesnel/Objektif Koşul (TCK m. 51/1).....	819
bb)	Öznel/Sübjektif Koşul (TCK m. 51/1-b) Mahkûmun Suçu İşledikten Sonra Yargılama Sürecinde Gösterdiği Pişmanlık Dolayısıyla Tekrar Suç İşlemeyeceği Konusunda Mahkemede Bir Kanaatin Oluşması	827
cc)	Erteleme Kararı Verilebilmesi İçin Ek Seçimlik Koşullar	830
v)	Erteleme Kararı.....	833
vi)	Denetim Süresi (TCK m. 51/3).....	833
vii)	Erteleme Süresi İçinde Mahkûmun Yükümlülükleri.....	835
viii)	Denetim Süresi İçinde Hükümlünün Yükümlülüklerini Yerine Getirmemesi	836
ix)	Denetim Süresinin İyi Halli Geçirilmesi, Kasıtlı Bir Suç İşlenmemesi veya Yükümlülüklere Uyulması.....	839
(3)	Hapis Cezasının Sakıncalarını Giderme Amacıyla Kabul Edilen Diğer Kurumlar	840
(a)	Uzlaştırma.....	840
(b)	Kamu Davasının Açılmasının Ertenilmesi.....	840
(c)	Hükûmün Açıklanmasının Geri Bırakılması.....	840
c)	Adli Para Cezası	842
(1)	Adli Para Cezasının Belirlenmesi Bakımından Kabul Edilen Sistemler	843
(a)	Klasik Sistem	843
(b)	Gün Para Cezası Sistemi	844
(c)	TCK m. 52'de Öngörülen Adli Para Cezası Sistemi.....	845
i)	Gün Para Cezasının Belirlenmesi.....	845
ii)	Belirlenen Adli Para Cezasının Uygulanması.....	849
iii)	Belirlenen Adli Para Cezasının Yerine Getirilmemesi	849
iv)	Adli Para Cezasında Erteleme, Zamaşaşımı.....	851
4.	Güvenlik Tedbirleri	852
a)	Genel Olarak.....	852
b)	Güvenlik Tedbirinin Uygulanabilmesi İçin Gerekli Olan Koşullar	853
c)	Güvenlik Tedbirinin Hukuki Niteliği	855
d)	Güvenlik Tedbirinin Amacı	855
e)	Güvenlik Tedbiri ile Ceza Yaptırımı Arasındaki Farklar	855
f)	Güvenlik Tekbiri ile Ceza Yaptırımı Arasındaki Ortak Noktalar.....	857
g)	TCK'da Öngörülen Güvenlik Tedbiri Türleri	857

(1) Belli Haklardan Yoksun Bırakılma (TCK m. 53).....	857
(a) Belirli Haklardan Yoksun Bırakılma Güvenlik Tedbirinin Uygulanma Koşulları.....	858
(b) Belirli Haklardan Yoksun Bırakılma Güvenlik Tedbirinin Uygulanma Süresi	860
(c) Hak Yoksunluğunun İnfaz Süresinden Sonra Belirli Bir Süre Devam Edeceği Durum	863
(d) TCK m. 53/1'de Yer Alan Hak Yoksunlukları.....	866
(e) TCK m. 53/6'da Yer Alan Hak Yoksunlukları.....	868
(2) Müsadere	870
(a) Genel Olarak	870
(b) Müsaderenin Hukuki Niteliği.....	871
(c) Müsadere Türleri	873
i) Eşya Müsaderesi	873
ii) Kazanç Müsaderesi	882
(3) Çocuklara Özgü Güvenlik Tedbirleri	888
(4) Akıl Hastalarına Özgü Güvenlik Tedbirleri	888
(5) Alkol veya Uyuşturucu Bağımlısı Kişiler Hakkında Uygulanacak Güvenlik Tedbirleri.....	889
(6) Sınır Dışı Etme Güvenlik Tedbiri	889
(7) Tüzel Kişiler Hakkında Uygulanacak Güvenlik Tedbirleri.....	889
(a) TCK m. 60'ta Yer Alan Güvenlik Tedbirlerinin Uygulanma Koşulları.....	891
(i) Bir Kamu Kurumunun Verdiği İzne Dayalı Olarak Faaliyette Bulunan Bir Özel Hukuk Tüzel Kişisi Bulunmalıdır	891
(ii) Özel Hukuk Tüzel Kişisinin Organ veya Temsilcilerinin İştirakiyle ve Bu İznin Verdiği Yetkinin Kötüye Kullanılması Suretiyle Kasten Bir Suç İşlenmelidir.....	891
(iii) Kasten İşlenen Bu Suç Özel Hukuk Tüzel Kişisinin Yararına İşlenmelidir.	892
(iv) Özel Hukuk Tüzel Kişisinin Yararına Olarak Kasten İşlenen Suçtan Dolayı Mahkûmiyet Kararı Verilmelidir.	892
(v) Kanunda İlgili Suç Tipine İlişkin Olarak Güvenlik Tedbirinin Uygulanacağına Yönelik Açık Hüküm Bulunmalıdır	893
(b) Hâkim veya Mahkemenin Takdir Yetkisi/Orantılılık İlkesi	893
(c) Uygulanacak Tedbirler	894
(i) İznin İptali	894
(ii) Müsadere	895

XXV. SUÇ İŞLEMEDE TEKERRÜR..... 895

A. Genel Olarak .....

895

B. Tekerrürün Hukuki Niteliği .....

895

C. Tekerrür Türleri	897
D. Tekerrüre İlişkin Hükümlerin Uygulanma Koşulları	898
1. Daha Önce Bir Suç İşlenmiş ve Bu Suçtan Dolayı Verilen Mahkûmiyet Kararı Kesinleşmiş Olmalı	898
2. Yeni Bir Suçun İşlenmesi	902
3. Tekerrür Süresi	904
E. Tekerrür yasakları	906
F. Tekerrürün Sonuçları	907

YEDİNCİ BÖLÜM

CEZANIN BELİRLENMESİ VE MAHSUP

XXVI. CEZANIN BELİRLENMESİ VE BİREYSELLEŞTİRİLMESİ	909
A. Genel Olarak	909
B. Temel Cezanın Belirlenmesi ve Bu Belirleme Yapılırken Esas Alınan Ölçütler	910
C. Suçun Olası Kast veya Bilinçli Taksirle İşlenmesi	919
D. Mükerrer (Çifte) Değerlendirme Yasağı	919
E. Suçun Nitelikli Unsurlarının Cezanın Belirlenmesinde Uygulanması	920
1. Cezayı Artıran Nitelikli Haller	924
2. Cezayı Azaltan Nitelikli Haller	924
F. Sonuç Cezanın Belirlenmesi ve Bu Belirlemede Uyulacak Usuller	925
1. Teşebbüs	925
2. İştirak	926
3. Haksız Tahrik	926
4. Yaş Küçüklükleri ile Akıl Hastalıkları	926
5. Cezada İndirim Yapılmasını Gerektiren Şahsi Sebepler	926
6. Takdiri İndirim Nedenleri (TCK m. 62)	926
a) TCK'da Öngörülen Takdir İndirim Nedenleri	927
b) TCK m. 62/2'de Öngörülen Takdiri İndirim Nedenleri	929
G. Cezanın hesaplanması	933
1. Hapis Cezasının Hesaplanması	933
2. Adli Para Cezasının Hesaplanması	933
3. Cezaların İçtimaı	936
H. Cezanın Yukarı ve Aşağı Sınırının Aşılması	936
İ. Mahsup	938
1. Mahsubun Hukuki Esası	939
2. Mahsubun Uygulanma Koşulları	939
a) Kişi Yargılanmakta Olduğu Suçtan Mahkûm Olmalıdır	939
b) Kişi Yargılanmakta Olduğu Suçtan Dolayı Hüküm Kesinleşmeden Önce Hürriyetinden Yoksun Kalmış Olmalıdır	940
c) Mahsup İçin Hükümlünün Talebi Gerekmemektedir	942
d) Mahsup Kararını Yargılamayı Yapan Mahkeme Vermelidir	942

SEKİZİNCİ BÖLÜM

DAVA VE CEZA İLİŞKİSİNİ SONA ERDİREN NEDENLER

XXVII. GENEL OLARAK	943
XXVIII. SANIĞIN ÖLÜMÜ.....	944
XXIX. HÜKÜMLÜNÜN ÖLÜMÜ	945
XXX. AF	946
A. Genel Olarak	946
B. Affın Türleri	947
1. Genel Af.....	948
2. Özel Af.....	949
XXXI. ZAMANAŞIMI	950
A. Genel Olarak	950
B. Ceza Hukukunda Zamanaşımının Leh ve Aleyhinde İleri Sürülen Görüşler	951
1. Ceza Hukukunda Zamanaşımı Lehide İleri Sürülen Görüşler.....	951
a) Manevi Yönden Acı Çekme Görüşü	951
b) Suç İşleyen ve Kaçak Durumda Olan Kişinin Uslanmış Olduğu Görüşü.....	951
c) Kamuoyunun İlgisinin Azalması ve Suçun Delillerinin Kaybolması Görüşü/Sosyal Fayda Görüşü	951
d) Cezanın Önleme İşlevinin Ortadan Kalkması Görüşü	951
e) Soruşturmanın Terki ve Failin Cezalandırılmama Hakkını Kazanması Görüşü.....	952
f) Failin Manevi Dünyasının Değiştiği Görüşü	952
2. Ceza Hukukunda Zamanaşımı Aleyhinde İleri Sürülen Görüşler	952
a) Beccaria'nın Görüşü	952
b) Bentham'ın Görüşü	952
c) Pozitivist Görüş.....	952
C. Zamanaşımının Hukuki Niteliği.....	953
1. Zamanaşımını Ceza Muhakemesi Kurumu Olarak Kabul Eden Görüş	953
2. Zamanaşımını Ceza Hukuku Kurumu Olarak Kabul Eden Görüş	954
3. Zamanaşımını Karma Nitelikte Bir Kurum Olarak Kabul Eden Görüş	954
D. Dava Zamanaşımı	955
1. Dava Zamanaşımı ile Benzerlik Gösteren Kurumlar	955
2. Dava Zamanaşımına Tabi Olmayan Suçlar.....	956
3. Dava Zamanaşımına Tabi Olan Suçlar	956
a) Dava Zamanaşımının Kabul Edildiği Suçlarda Süre	956
b) Dava Zamanaşımına Tabi Olan Suçlar Bakımından ETCK İle TCK'nın Karşılaştırılması	957
c) Dava Zamanaşımı Sürelerinin Özel Hukuktaki Etkisi	957

d) Dava Zamaşıımının Süresinin Belirlenmesinde Esas Alınacak Ceza	957
e) Dava Zamaşıımında Sürenin İşlemeye Başladığı Anın Tespiti	959
(1) Aynı Fiilden Dolayı Tekrar Yargılamayı Gerektiren Haller Bakımından	959
(2) Bazı Suç Türleri, Suçun Özel Görünüş Şekilleri ve Mağdurun Yaşı Bakımından	960
(a) Tamamlanmış Suç	960
(b) Teşebbüs Halinde Kalan Suç	961
(c) Kesintisiz Suç.....	961
(d) Zincirleme Suç	961
(e) Çocuklara Karşı İşlenen Suç.....	961
(f) İştirak Halinde İşlenen Suç	961
(g) Objektif Cezalandırma Koşulunun Arandığı Suç.....	962
f) Dava Zamaşıımının Durması ve Kesilmesi	962
(1) Dava Zamaşıımının Durması	962
(a) İzin.....	963
(b) Karar	963
(c) Bekletici Meselenin Çözümü.....	965
(d) Kaçak Kararı	966
(2) Dava Zamaşıımının Kesilmesi	967
(a) Dava zamaşıımının kesilme nedenleri:.....	968
(i) Şüpheli veya Sanıklardan Birinin Savcı Huzurunda İfadesinin Alınması veya Sorguya Çekilmesi	968
(ii) Şüpheli veya Sanıklardan Biri Hakkında Tutuklama Kararının Verilmesi	970
(iii) Suçla İlgili Olarak İddianame Düzenlenmesi	971
(iv) Sanıklardan Bir Kısmı Hakkında Da Olsa, Mahkûmiyet Kararı Verilmesi.....	971
(b) Dava Zamaşıımının Kesilmesi Üzerine Dava Zamaşıımının Uzaması	973
E. Ceza Zamaşıımı.....	976
1. Ceza Zamaşıımında Öngörülen Süreler	979
2. Ceza Zamaşıımında Sürenin Başlama Anı	980
3. Ceza Zamaşıımının Durması	981
4. Ceza Zamaşıımının Kesilmesinin Etkisi	983
5. Ceza Zamaşıımının Sonuçları	983
6. Ceza Zamaşıımının Hak Yoksunluklarına (Güvenlik Tedbirlerine) Etkisi	983
7. Müsaderede Zamaşıımı	983
8. Zamaşıımının Hesabı ve Uygulanması	983
XXXII. ŞİKÂYET	984
A. Tanım	984
B. Şikâyet Kurumunun Hukuki Niteliği.....	984

C. Şikâyetin Koşulları	985
1. Şikâyete Tabi Bir Suçun İşlenmiş Olması Gerekir	985
2. Şikâyet Hakkına Sahip Olan Kişi veya Kişilerin Şikâyet Hakkını Kullanması Gerekir	985
3. Şikâyet Hakkının Kanunda Öngörülen Süre İçinde Yapılmış Olması Gerekir	987
4. Şikâyetin İlgili Mercilere Yapılması Gerekir	988
5. Şikâyetin Yazılı veya Sözlü Olarak Yapılması Gerekir	989
D. Şikâyet ile İlgili Bazı Özel Durumlar	989
1. Şikâyet Hakkının Kullanılmasından Feragat (Vazgeçme)	989
2. Yapılan Şikâyetin Geri Alınması	992
3. Şikâyette Sirayet.....	995
a) Şikâyetin Yapılmasında ve Geri Alınmasında Sirayette Mutlak ve Nisbi Şikâyete Tabi Suç Ayrımı.....	996
b) Şikâyetin Geri Alınmasında Sirayet.....	996
XXXIII. ÖNÖDEME.....	998
A. Tanımı ve Hukuki Niteliği	998
B. Koşulları	999
1. Önödeme Kapsamına Giren Bir Suç İşlenmiş Olmalıdır.....	999
a) Sadece Adli Para Cezası Öngörülmüş Olabilir	1000
b) Hapis Cezası ile Adli Para Cezası Seçimlik Olarak Öngörülmüş Olabilir	1000
c) Hapis Cezası ile Adli Para Cezası Birlikte Öngörülmüş Olabilir	1000
2. Belli Bir Miktar Paranın Devlet Hazinesine Ödenmesi.....	1001
a) Ödenmesi Gereken Miktar Adli Para Cezasıdır	1001
b) Ödenmesi Gereken Hapis Cezasıdır	1001
c) Ödenmesi Gereken Hapis ve Adli Para Cezasıdır.....	1001
3. Önödeme Usulü ve Sonuçları	1001
a) Soruşturma Evresi Bakımından	1001
b) Kovuşturma Evresi Bakımından.....	1002
4. Önödeme Kabul Edilmeyen Suçlar/Önödeme Yasağı.....	1003
5. Önödemede Süreye Bağlı Ceza Artırım Durumu	1003
6. Önödemenin Sonuçları.....	1003
7. Önödemenin Etkileri	1003
KAYNAKÇA	1005